

УДК 342.9 (477)

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2023.4.71>

І. О. Ніколаєнко

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНИХ СЕРВІСІВ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наукова публікація присвячена дослідженню актуальних напрямів удосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності.

Зазначається, що в умовах глибинних трансформацій сучасної моделі публічного управління, у межах якої відбувається поступовий перехід від домінування контрольно-розпорядчої парадигми до сервісно-орієнтованої діяльності публічної адміністрації, публічні сервіси для суб'єктів підприємництва набувають системоутворюючого значення, оскільки саме через них реалізується більшість адміністративно-правових взаємодій між державою та бізнесом, що безпосередньо впливає на рівень економічної свободи, інвестиційну привабливість, конкурентоспроможність національної економіки та ступінь правової визначеності у сфері господарювання. Недосконалість адміністративно-правового регулювання таких сервісів, фрагментарність нормативної бази, неоднорідність адміністративних процедур і значний обсяг дискреційних повноважень органів публічної влади обумовлюють виникнення надмірних адміністративних бар'єрів, правових ризиків для бізнесу та корупційних загроз, що актуалізує потребу в їх науковому переосмисленні та системному вдосконаленні.

Формулюється висновок про те, що удосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності потребує не точкових змін, а комплексної модернізації законодавства, спрямованої на формування єдиної, прозорої та орієнтованої на цифровізацію системи взаємодії бізнесу з публічною адміністрацією. Реалізація запропонованих в публікації законодавчих змін і прийняття нових рамкових актів дозволить забезпечити баланс між публічними та приватними інтересами, знизити адміністративне навантаження на підприємців і наблизити національну модель публічних сервісів до найкращих європейських стандартів.

Ключові слова: публічні сервіси, підприємницька діяльність, правове регулювання, адміністрування, євроінтеграція, реєстрація, ліцензування, дозвольні процедури, адміністративні послуги, цифровізація, напрями удосконалення.

Актуальність теми. Актуальність дослідження актуальних напрямів удосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності зумовлена глибинними трансформаціями сучасної моделі публічного управління, у межах якої відбувається поступовий перехід від домінування контрольно-розпорядчої парадигми до сервісно-орієнтованої діяльності публічної адміністрації. У цих умовах публічні сервіси для суб'єктів підприємництва набу-

вають системоутворюючого значення, оскільки саме через них реалізується більшість адміністративно-правових взаємодій між державою та бізнесом, що безпосередньо впливає на рівень економічної свободи, інвестиційну привабливість, конкурентоспроможність національної економіки та ступінь правової визначеності у сфері господарювання. Недосконалість адміністративно-правового регулювання таких сервісів, фрагментарність нормативної бази, неоднорідність адміністративних

процедур і значний обсяг дискреційних повноважень органів публічної влади обумовлюють виникнення надмірних адміністративних бар'єрів, правових ризиків для бізнесу та корупційних загроз, що актуалізує потребу в їх науковому переосмисленні та системному вдосконаленні.

Особливої ваги зазначена проблематика набуває в контексті євроінтеграційних процесів, оскільки наближення України до правового простору Європейського Союзу передбачає не лише формальну гармонізацію законодавства, а й глибоку адаптацію адміністративно-правових механізмів надання публічних сервісів до європейських стандартів належного врядування, ефективної адміністрації та захисту прав суб'єктів господарювання. Євроінтеграційний вектор розвитку зумовлює необхідність імплементації принципів законності, пропорційності, правової визначеності, недискримінації, прозорості та обґрунтованості адміністративних рішень у практику надання сервісів для бізнесу, а також забезпечення реальних процесуальних гарантій у відносинах із публічною адміністрацією. Водночас інтеграція до внутрішнього ринку ЄС висуває підвищені вимоги до якості адміністративних процедур у сфері реєстрації, ліцензування, дозвільної діяльності, державного нагляду і контролю, що потребує уніфікації підходів, зменшення регуляторного навантаження та забезпечення сумісності національного адміністративного середовища з європейськими моделями регулювання підприємницької діяльності.

Актуальність дослідження посилюється також активними процесами цифровізації публічного управління та впровадження електронних публічних сервісів, які істотно змінюють зміст адміністративно-правових відносин у сфері підприємництва і потребують належного нормативного забезпечення. Використання електронних реєстрів, автоматизованих процедур ухвалення адміністративних рішень, міжвідомчого обміну даними та сервісів «єдиного вікна» зумовлює необхідність чіткого визначення правових засад електронної взаємодії, меж адміністративної дискреції, відповідальності публічної адміністрації за якість і своєчасність надання

сервісів, а також ефективних механізмів адміністративного й судового оскарження. У цьому аспекті євроінтеграційні процеси додатково актуалізують питання забезпечення інтероперабельності публічних сервісів, дотримання стандартів захисту персональних даних і кібербезпеки, а також переходу до ризик-орієнтованих і превентивних моделей державного нагляду за підприємницькою діяльністю.

Таким чином, актуальність дослідження обумовлена сукупністю внутрішніх і зовнішніх чинників, що зумовлюють потребу в комплексному оновленні адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності, спрямованому на зниження адміністративних бар'єрів, підвищення якості та доступності публічних сервісів, посилення гарантій захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання та приведення національної системи публічного адміністрування у відповідність до європейських стандартів належного врядування в умовах євроінтеграції.

Питання адміністративно-правового регулювання відносин між органами владних повноважень та суб'єктами підприємницької діяльності досліджували такі відомі вчені як Д. Бабенко, О. Болгар, А. Боровик, С. Віннік, О. Дубинський, Л. Дудник, О. Клим, М. Ковальова, А. Ковач, А. Красовська, Х. Кульгавець, А. Ластовецький, С. Лисенко, Д. Парамонов, Ю. Сагайдак, В. Селіванов, В. Тильчик, Л. Хомко, К. Чаплигін, А. Чорна, О. Юшкевич.

Зарубіжний досвід публічного управління у сфері підприємницької діяльності досліджено в роботах Т. Гончарук, О. Деренько, Н. Заярної, О. Камушкова, І. Орлової, В. Рибчака, О. Рябцева, І. Шайдюк.

Проте, перспективні напрями удосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності ще не були предметом окремого дослідження, що актуалізує необхідність підготовки даної публікації.

Постановка завдання. Метою публікації є дослідження перспективних напрямів удосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності.

Методологія даної публікації включає класичне поєднання філософських, загальнонаукових та спеціально-юридичних методів дослідження. В процесі дослідження також активно застосовуються провідні наукові підходи: інструментальний, синергетичний, антропологічний, цивілізаційний, телеологічний тощо.

Результати дослідження. Подальше вдосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності є одним із ключових завдань сучасного етапу розвитку публічного управління та адміністративного права України. Актуальність цього напрямку зумовлена трансформацією ролі держави у відносинах із суб'єктами господарювання, поступовим переходом від домінування владно-розпорядчої моделі до сервісно-орієнтованої парадигми, а також необхідністю гармонізації національного законодавства зі стандартами та практиками Європейського Союзу в контексті євроінтеграційних процесів.

Публічні сервіси у сфері підприємницької діяльності охоплюють широкий спектр адміністративних дій держави та органів місцевого самоврядування, спрямованих на створення, зміну або припинення прав та обов'язків суб'єктів господарювання, а також на забезпечення умов для здійснення ними підприємницької діяльності. До таких сервісів належать державна реєстрація юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців, ліцензування окремих видів господарської діяльності, надання дозволів і погоджень, внесення відомостей до публічних реєстрів, видача витягів та довідок, а також інші адміністративні послуги. Водночас чинна система їх адміністративно-правового регулювання залишається фрагментарною, характеризується наявністю численних спеціальних процедур, різним рівнем процесуальної визначеності та неоднаковими стандартами якості надання послуг.

Однією з базових проблем у цій сфері є відсутність повної уніфікації адміністративних процедур, що застосовуються під час надання публічних сервісів для бізнесу. Попри запровадження загального закону, який встановлює засади адміністративної процедури, значна кількість спеціальних

законів і підзаконних нормативно-правових актів продовжує регулювати окремі види адміністративних дій за власними правилами. Це призводить до нерівномірності процесуальних гарантій для суб'єктів підприємницької діяльності, зокрема щодо строків розгляду справ, обов'язку мотивування рішень, права бути вислуханим, порядку збирання та оцінки доказів, а також механізмів адміністративного оскарження. Удосконалення адміністративно-правових засад у цій частині має полягати в приведенні спеціального законодавства у відповідність до єдиних процесуальних стандартів, що забезпечували б передбачуваність, прозорість і справедливість адміністративних процедур незалежно від виду публічного сервісу.

Важливим напрямом реформування є також посилення цифрової складової у сфері публічних сервісів для бізнесу. Хоча в Україні досягнуто значного прогресу в розвитку електронного урядування, на практиці зберігається проблема неповної інтегрованості інформаційних систем і державних реєстрів. Суб'єкти підприємницької діяльності часто змушені повторно подавати одні й ті самі відомості до різних органів влади, навіть якщо ці дані вже наявні у розпорядженні держави. У цьому контексті перспективним є впровадження на законодавчому рівні принципу одноразового подання інформації, відповідно до якого органи публічної влади повинні самостійно обмінюватися необхідними даними між собою, не перекладаючи цей обов'язок на заявника. Реалізація такого підходу потребує не лише технічних рішень, а й чіткого нормативного закріплення обов'язків органів влади щодо інтероперабельності реєстрів, порядку обміну даними та захисту персональної і комерційної інформації.

Окремої уваги потребує удосконалення адміністративно-правового регулювання дозвільних і ліцензійних процедур у сфері господарської діяльності. Наявність значної кількості дозволів і ліцензій, особливо у сферах із низьким рівнем суспільного ризику, створює надмірні адміністративні бар'єри для підприємництва та негативно впливає на діловий клімат. У цьому зв'язку доцільним є подальше розширення засто-

сування декларативного або повідомного принципу здійснення господарської діяльності, за якого суб'єкт господарювання набуває право на провадження діяльності шляхом подання повідомлення, без необхідності отримання індивідуального адміністративного акта. Водночас у сферах із підвищеним рівнем ризику для життя, здоров'я людей, довкілля чи національної безпеки дозвільні та ліцензійні режими мають зберігатися, але з урахуванням принципів пропорційності, ризик-орієнтованості та мінімального втручання держави.

У контексті підвищення якості публічних сервісів для бізнесу важливим напрямом є встановлення чітких та вимірюваних стандартів їх надання. Йдеться про законодавче закріплення базових вимог до строків надання адміністративних послуг, доступності електронних каналів взаємодії, прозорості інформації про процедуру, вартість та результати послуги, а також про обов'язок органів влади мотивувати свої рішення. Доцільним є також упровадження єдиного підходу до справляння адміністративного збору за надання публічних сервісів, що передбачав би прозорі принципи його розрахунку, можливість електронної оплати та чіткі підстави для повернення коштів у разі ненадання або неналежного надання послуги.

Особливу роль у сучасних умовах відіграє правове регулювання електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг, які є необхідною передумовою повноцінного функціонування цифрових публічних сервісів. Удосконалення адміністративно-правових засад у цій сфері має полягати у забезпеченні обов'язкового прийняття електронних документів, підписаних кваліфікованими електронними підписами, всіма органами, що надають публічні сервіси суб'єктам підприємницької діяльності, а також у гармонізації спеціального законодавства з єдиними стандартами електронної ідентифікації.

Значний потенціал для вдосконалення національного законодавства має запозичення позитивного зарубіжного досвіду, передусім держав – членів Європейського Союзу. Європейські підходи до регулювання публічних сервісів для бізнесу ґрунтуються на принципах сервісної держави,

цифровізації «за замовчуванням», пропорційності адміністративного втручання та високого рівня процесуальних гарантій для заявників. Зокрема, у праві ЄС сформовано вимоги щодо спрощення процедур доступу до ринку послуг, створення єдиних контактних пунктів для підприємців, забезпечення можливості проходження всіх ключових адміністративних процедур в електронній формі, а також реалізації принципу одноразового подання інформації. Адаптація цих підходів до національних умов може бути здійснена як шляхом внесення змін до чинних законів, так і через розробку нових рамкових нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання цифрових публічних сервісів та інтероперабельності державних інформаційних систем.

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що актуальні напрями удосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності мають комплексний характер і охоплюють процесуальну уніфікацію адміністративних процедур, дерегуляцію та ризик-орієнтований підхід у дозвільно-ліцензійній сфері, розвиток цифрових сервісів і реєстрової взаємодії, запровадження стандартів якості та прозорості, а також гармонізацію законодавства з європейськими стандартами. Реалізація цих напрямів сприятиме формуванню ефективної, передбачуваної та клієнтоорієнтованої системи публічних сервісів, здатної забезпечити належні умови для розвитку підприємницької діяльності та зміцнення довіри між бізнесом і державою.

З метою практичної реалізації визначених напрямів удосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності доцільним є формулювання конкретних пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства України, а також розробки і прийняття нових перспективних нормативно-правових актів системного характеру.

Насамперед обґрунтованою видається необхідність подальшого розвитку та уточнення положень Закону України «Про адміністративні послуги» [1]. Зокрема,

доцільно на законодавчому рівні закріпити імперативний характер застосування норм Закону України «Про адміністративну процедуру» до всіх правовідносин, що виникають у процесі надання публічних сервісів суб'єктам підприємницької діяльності, незалежно від їх галузевої специфіки [2]. Такий підхід унеможливив би існування ізольованих «спеціальних процедур», які не відповідають загальним процесуальним стандартам, та забезпечив би єдність адміністративно-процедурного регулювання. Крім того, доцільно доповнити Закон «Про адміністративні послуги» нормами, що встановлюють обов'язкові мінімальні стандарти якості надання публічних сервісів, зокрема щодо граничних строків розгляду заяв, обов'язку мотивування рішень, доступності електронних каналів взаємодії та обов'язкового інформування заявників про порядок адміністративного оскарження.

З урахуванням цифрової трансформації публічного управління доцільним є доповнення Закону України «Про адміністративну процедуру» положеннями, які б прямо передбачали можливість здійснення адміністративної процедури повністю в електронній формі, включно з електронним поданням доказів, електронним повідомленням учасників процедури та прийняттям адміністративних актів у формі електронних документів. Окремої уваги заслуговує нормативне врегулювання використання автоматизованих інформаційних систем і алгоритмічних рішень у процесі надання публічних сервісів для бізнесу з одночасним забезпеченням права особи на людський перегляд автоматизованого рішення та його ефективне оскарження.

У сфері дозвільних процедур у господарській діяльності доцільним є внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» [3], спрямованих на подальше скорочення переліку дозвільних документів і розширення застосування повідомного (декларативного) принципу. Законодавець має закріпити чіткі критерії, відповідно до яких дозвільна процедура може застосовуватися виключно у випадках наявності підвищеного ризику для публічних інте-

ресів. Крім того, доцільно законодавчо заборонити вимагати від суб'єктів підприємницької діяльності документи або відомості, які вже містяться в державних реєстрах, поклавши обов'язок їх отримання на відповідні органи публічної влади шляхом міжвідомчого електронного обміну.

Аналогічного оновлення потребує Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [4]. Доцільно передбачити на рівні закону концепцію «життєвого циклу ліцензії», яка охоплювала б не лише видачу ліцензії, а й електронне внесення змін до відомостей про ліцензіата, продовження строку дії ліцензії, її призупинення або анулювання за чітко визначеною та процесуально гарантованою процедурою. Особливу увагу слід приділити нормативному закріпленню принципу пропорційності під час здійснення ліцензійного контролю, що передбачає відповідність заходів державного втручання рівню ризику, пов'язаного з конкретним видом господарської діяльності.

У контексті вдосконалення реєстраційних сервісів для бізнесу доцільним є внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [5], спрямованих на забезпечення повного переходу до безпаперових реєстраційних процедур та уніфікацію механізмів адміністративного оскарження реєстраційних дій у відповідності до загальних стандартів адміністративної процедури. Це дозволило б підвищити рівень правової визначеності та захисту прав суб'єктів підприємницької діяльності у сфері державної реєстрації.

Окремим перспективним напрямом є розробка та прийняття спеціального рамкового закону з перспективною назвою «Про цифрові публічні сервіси та інтероперабельність». В перспективному Законі доцільно закріпити принципи цифрової взаємодії держави з бізнесом, зокрема принцип «digital by default», принцип одноразового подання інформації, обов'язковість міжреєстрової взаємодії органів публічної влади, а також гарантії захисту даних суб'єктів підприємницької діяльності. Прийняття цього закону сприятиме подоланню фрагментарності право-

вого регулювання у сфері цифрових сервісів та створенню цілісної нормативної основи для їх подальшого розвитку.

Крім того, обґрунтованою є пропозиція щодо розробки та прийняття окремого Закону України «Про адміністративний збір», який спрямований на уніфікацію підходів до визначення платності публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності. В цьому перспективному Законі доцільно встановити принципи розрахунку адміністративного збору, перелік випадків безоплатного надання послуг, порядок електронної оплати та механізми повернення коштів у разі порушення строків або відмови у наданні послуги без належних підстав.

З урахуванням європейського досвіду доцільним є також нормативне закріплення стандартів якості публічних сервісів для бізнесу шляхом прийняття спеціального закону або внесення комплексних змін до законодавства про адміністративні послуги. Такі стандарти мають охоплювати не лише процесуальні аспекти, а й показники результативності та ефективності, зокрема доступність електронних сервісів, середню тривалість процедур, рівень задоволеності користувачів та механізми відповідальності органів влади за систематичне порушення встановлених вимог.

Таким чином, удосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності потребує не точкових змін, а комплексної модернізації законодавства, спрямованої на формування єдиної, прозорої та орієнтованої на цифровізацію системи взаємодії бізнесу з публічною адміністрацією. Реалізація запропонованих законодавчих змін і прийняття нових рамкових актів дозволить забезпечити баланс між публічними та приватними інтересами, знизити адміністративне навантаження на підприємців і наблизити національну модель публічних сервісів до найкращих європейських стандартів.

Удосконалення адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності в Україні доцільно також розглядати крізь призму імплементації та нормативного наближення до ключових актів права

Європейського Союзу, які формують сучасну модель публічної адміністрації, орієнтованої на потреби бізнесу, цифровізацію та принципи належного врядування. Насамперед фундаментальне значення має Директива 2006/123/ЄС про послуги на внутрішньому ринку, яка встановлює вимоги щодо адміністративного спрощення, усунення надмірних регуляторних бар'єрів, прозорості дозвільних і реєстраційних процедур, а також запровадження єдиних пунктів контакту для суб'єктів господарювання, через які мають надаватися публічні сервіси, зокрема в електронній формі [6]. Її імплементація в українське законодавство сприяла б формуванню цілісної системи адміністративних процедур у сфері підприємництва, побудованої на принципах доступності, пропорційності та правової визначеності.

Важливим логічним продовженням зазначеного підходу є орієнтація на стандарти Регламенту (ЄС) 2018/1724 про Єдиний цифровий шлюз, який закріплює концепцію єдиної цифрової точки доступу до інформації, процедур і допоміжних сервісів для бізнесу та громадян [6]. Хоча регламенти ЄС не підлягають прямій імплементації в правовпорядок України, їх положення можуть бути використані як модель для нормативного закріплення вимог до якості публічних сервісів, зокрема щодо повноти інформації, орієнтації на користувача, можливості дистанційного завершення адміністративних процедур та стандартизації строків їх надання.

Окремий блок європейського регулювання, що має ключове значення для адміністративно-правового забезпечення публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності, становлять акти у сфері електронної ідентифікації та довірчих послуг. Регламент (ЄС) № 910/2014 (eIDAS), а також оновлений Регламент (ЄС) 2024/1183 (так званий eIDAS 2.0), формують правову основу для юридично значимої електронної взаємодії між бізнесом і публічною адміністрацією, включаючи використання електронного підпису, електронних печаток, засобів електронної доставки та цифрової ідентифікації [6]. Наближення національного законодавства України до цих стандартів є необ-

хідною умовою повноцінної цифровізації адміністративних процедур, у межах яких суб'єкти підприємницької діяльності реалізують свої права та виконують обов'язки у взаємодії з органами публічної влади.

Суттєве значення для ефективного функціонування публічних сервісів має також правове забезпечення інтероперабельності інформаційних систем органів державної влади. У цьому контексті показовим є Регламент (ЄС) 2024/903 (Interoperable Europe Act), який закладає єдині підходи до організації міжвідомчого обміну даними, використання спільних цифрових рішень та управління інтероперабельністю в публічному секторі [6]. Для України імплементація відповідних принципів означала б перехід від фрагментарної цифровізації до системного підходу, за якого бізнес не зобов'язаний багаторазово подавати однакову інформацію до різних органів влади.

Не менш важливим є блок актів ЄС у сфері даних, зокрема Директива (ЄС) 2019/1024 про відкриті дані та повторне використання інформації публічного сектору [6], Регламент (ЄС) 2022/868 (Data Governance Act) та Регламент (ЄС) 2023/2854 (Data Act) [6]. Вони формують правові засади для прозорого, безпечного та справедливого доступу до даних, що перебувають у розпорядженні публічної адміністрації, і створюють передумови для розвитку інноваційних сервісів у сфері підприємницької діяльності. Для українського адміністративного права це означає необхідність нормативного закріплення чітких правил використання публічних даних як ресурсу для бізнесу, а також процедур доступу до таких даних у межах надання публічних сервісів.

Окрему групу складають акти, спрямовані на забезпечення захисту персональних даних і кіберстійкості цифрових публічних сервісів. Регламент (ЄС) 2016/679 (GDPR) встановлює загальноєвропейські стандарти обробки персональних даних [6], які безпосередньо впливають на адміністративні процедури у сфері підприємництва, тоді як Директива (ЄС) 2022/2555 (NIS2) визначає вимоги до управління кіберризиками та реагування на інциденти в критично важливих цифрових системах [6]. Їх нормативне наближення є необхідним для забезпечення довіри бізнесу до електронних публічних сервісів і стабільності адміністративних процесів.

У контексті забезпечення недискримінаційного доступу до публічних сервісів важливе значення має також Директива (ЄС) 2016/2102 про доступність вебсайтів і мобільних застосунків органів публічного сектору, яка закріплює вимоги до універсального дизайну та доступності цифрових сервісів [6], що має враховуватися під час розроблення і надання адміністративних послуг для суб'єктів підприємницької діяльності.

Крім того, для цифровізації життєвого циклу бізнесу істотне значення має Директива (ЄС) 2019/1151 щодо використання цифрових інструментів і процесів у корпоративному праві [6], яка передбачає можливість онлайн-реєстрації компаній і подання корпоративних документів, а також акти у сфері публічних закупівель, зокрема Директива 2014/24/ЄС та Директива 2014/55/ЄС про електронний інвойсинг [6], що регламентують взаємодію бізнесу з державою в межах процедур закупівель як специфічної форми публічних сервісів.

Таким чином, імплементація та нормативне наближення до зазначених директив і регламентів Європейського Союзу дозволять сформувати в Україні сучасну адміністративно-правову модель регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності, засновану на принципах сервісної держави, цифровізації, інтероперабельності, захисту прав суб'єктів господарювання та відповідності європейським стандартам належного врядування.

Висновки. Проведене дослідження засвідчує, що подальший розвиток адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності в Україні об'єктивно зумовлений трансформацією ролі публічної адміністрації та євроінтеграційними процесами. Чинна модель правового регулювання залишається фрагментарною й недостатньо узгодженою, що негативно впливає на якість адміністративних процедур, рівень правової визначеності для бізнесу та ефективність взаємодії держави і суб'єктів господарювання.

Обґрунтовано, що удосконалення зазначеної сфери має здійснюватися на засадах комплексної модернізації законодавства з урахуванням європейських стандартів сервісної держави, цифровізації, інтероперабельності та пропорційності адміністративного втручання. Імплементація поло-

жень ключових директив і регламентів Європейського Союзу здатна забезпечити уніфікацію адміністративних процедур, розвиток електронних публічних сервісів, зниження адміністративного навантаження на підприємців і посилення процесуальних гарантій захисту їхніх прав.

У підсумку реалізація запропонованих напрямів удосконалення створить передумови для формування в Україні ефективної, прозорої та клієнтоорієнтованої системи публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності, що відповідатиме європейським стандартам належного врядування, сприятиме розвитку підприємництва та підвищенню довіри між бізнесом і державою.

Перспективність подальшого дослідження даної тематики обґрунтовується необхідністю дослідження досвіду країн – членів Європейського Союзу щодо адміністративно-правового регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності.

Список використаної літератури:

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 №5203-VI. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (дата звернення: 05.04.2023).
2. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 №2073-IX. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення: 05.04.2023).
3. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 №2806-IV. Дата оновлення: 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text> (дата звернення: 05.04.2023).
4. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 №222-VIII. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19> (дата звернення: 05.04.2023).
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 №755-IV. Дата оновлення: 01.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15> (дата звернення: 05.04.2023).
6. Access to European Union law. EUR-Lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=en> (дата звернення: 05.04.2023).

Nikolaenko I. O. Current directions for improving the administrative and legal framework for regulating public services in the field of entrepreneurial activity

The scientific publication is devoted to the study of current directions for improving the administrative and legal framework for regulating public services in the field of entrepreneurial activity. It is noted that under conditions of profound transformations in the modern model of public administration, within which a gradual transition is taking place from the dominance of a control-and-command paradigm to the service-oriented activity of public administration, public services for business entities acquire system-forming significance. This is due to the fact that the majority of administrative and legal interactions between the state and business are implemented through such services, which directly affects the level of economic freedom, investment attractiveness, competitiveness of the national economy, and the degree of legal certainty in the sphere of economic activity. The imperfection of the administrative and legal regulation of such services, the fragmentation of the regulatory framework, the heterogeneity of administrative procedures, and the significant scope of discretionary powers of public authorities give rise to excessive administrative barriers, legal risks for business, and corruption threats, thereby actualizing the need for their scholarly reconsideration and systemic improvement.

It is concluded that improving the administrative and legal framework for regulating public services in the field of entrepreneurial activity requires not isolated changes, but a comprehensive modernization of legislation aimed at forming a unified, transparent, and digitalization-oriented system of interaction between business and public administration. The implementation of the legislative changes proposed in the publication and the adoption of new framework acts will make it possible to ensure a balance between public and private interests, reduce the administrative burden on entrepreneurs, and bring the national model of public services closer to the best European standards.

Key words: public services, entrepreneurial activity, legal regulation, administration, European integration, registration, licensing, permit procedures, administrative services, digitalization, directions for improvement.